

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,  
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**  
до виконання дипломних робіт спеціаліста  
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та  
страхування

**Київ 2016**

УДК 371.385:336.6 (072)

ББК У9(2)26+Ч30

М 54

Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування / д.е.н., професор Т.Г. Бондарук, д.е.н., професор НАСООА Л. Є. Момотюк – К.: НАСООА, 2016. – 42 с.

Викладено методичні рекомендації з підготовки, структури, оформлення та порядку захисту дипломних робіт для освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

#### Рецензенти:

О.М Петрук доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту Житомирського державного технологічного університету.

В.М. Мельник доктор економічних наук, професор, проректор ПВНЗ Європейський університет.

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою фінансового факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту

"28" червня 2016 р., протокол № 10

© Бондарук Т.Г.

© Момотюк Л.Є.

## ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Вибір напрямку дослідження, теми дипломної роботи і порядок її закріплення за студентом дипломної програми підготовки	7
3. Зміст і структура дипломної роботи	8
4. Вимоги до оформлення дипломної роботи	19
5. Підготовка відгуку і допуск до захисту дипломної роботи	28
6. Організація захисту дипломної робіт	29
7. Критерії оцінювання дипломної роботи	30
8. Використана література	33
9. Додатки	34

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальним планом підготовки спеціаліста передбачено написання і захист дипломної роботи. Це форма державного контролю засвоєння студентами знань і набутих умінь, а також, - це етап становлення майбутнього спеціаліста, на якому спеціаліст має можливість самоствердитися як кваліфікований фахівець, здатний розв'язувати складні комплексні питання фінансової діяльності, і отримати від державної екзаменаційної комісії (ДЕК) офіційне підтвердження рівня своєї кваліфікації.

При підготовці дипломної роботи як виду наукового дослідження необхідно враховувати, що:

- дипломна робота готується з метою публічного захисту й присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»;
- дипломна робота має чітко регламентовану структуру;
- за змістом робота повинна вирізнятися або оригінальністю, новизною наукових відомостей (фактів, закономірностей, явищ), або узагальненням раніше відомих положень з принципово нових позицій або в іншому аспекті;
- науковий пошук здійснюється з використанням адекватних методів дослідження (загальнонаукових і спеціальних);
- характер і стиль викладу повинен відповідати вимогам наукової комунікації: при висловлюванні власної думки необхідно уникати вживання особового займенника «я», а використовувати інші мовні конструкції.

Дипломна робота належить до категорії самостійних наукових досліджень, в основі яких, перш за все, лежить моделювання вже відомих рішень. В зв'язку з цим виконання такої роботи повинно не стільки вирішувати наукові проблеми, скільки свідчити про те, що її автор може самостійно вести науковий пошук,

аналізувати досліджувану проблему, знаходити способи і прийоми її вирішення. Таким чином, дипломна робота повинна засвідчити професійну зрілість спеціаліста, виявити його загальнонаукову, загальноекономічну та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Метою написання роботи є поглиблення студентом теоретичних і практичних знань з обраного напрямку спеціалізації, вироблення умінь застосовувати їх при вирішенні конкретних практичних завдань; сприяння розвитку пошуку сучасних наукових досягнень у певній сфері та уміння їх самостійно застосовувати для вирішення прикладних проблем; визначення ступеня підготовки спеціаліста до самостійної практичної діяльності. Метою виконання дипломної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування є систематизація і закріплення набутих в процесі навчання теоретичних знань з фінансів та практичних навичок, необхідних для подальшої самостійної наукової, педагогічної або виробничої діяльності, а також набуття досвіду презентації та публічного захисту результатів власних пошуків.

Працюючи над роботою, студент має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану та оптимальної структури роботи з літературними джерелами й статистичною інформацією, аналізу та оцінки різних аспектів діяльності організації, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

*Основними завданнями дипломної роботи є:*

- вивчення (чи поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;
- обґрунтування актуальності та значимості обраної теми дослідження, огляд літературних джерел з обраної теми;

- вивчення теорії досліджуваних питань;
- характеристика об'єкта дослідження;
- аналіз різних точок зору з дискусійних проблем по темі дослідження та висловлення позиції автора з цих питань;
- виклад зарубіжного досвіду щодо розв'язання досліджуваних питань теми дипломної роботи;
- виконання необхідних аналітичних, планових або прогнозних розрахунків;
- проведення всебічної діагностики проблемної ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до розв'язання визначених проблемних питань;
- використання економіко-математичних методів, моделей і комп'ютерних технологій (електронних таблиць, пакетів прикладних програм, графіків, діаграм, виконаних на комп'ютері);
- використання фактичних даних суб'єктів господарювання, статистичних матеріалів, розробка на їх основі таблиць, схем, діаграм тощо;
- обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;
- розробка рекомендацій щодо вдосконалення фінансово-кредитного механізму на підставі проведених досліджень;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи й пропозиції автора.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку дослідження, сфери діяльності підприємства та його спеціальних особливостей.

Для досягнення мети дипломної роботи розв'язання її основних завдань майбутній фахівець згідно з обраною темою повинен продемонструвати:

- 1) знання теорії з досліджуваних питань і вміння їх використовувати стосовно

подій сьогодення;

- 2) здатність до самостійної дослідницької і практичної роботи в обраній галузі діяльності;
- 3) уміння збирати, систематизувати, узагальнювати та аналізувати економічну інформацію, робити практичні висновки та розробляти заходи щодо поліпшення фінансової діяльності конкретного об'єкта дослідження;
- 4) уміння під час захисту переконливо і в доступній формі викласти основні положення роботи, свої висновки і пропозиції.

## **2. ВИБІР НАПРЯМУ ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕМИ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ І ПОРЯДОК ЇЇ ЗАКРІПЛЕННЯ ЗА СТУДЕНТОМ**

Тематика дипломних робіт за спеціальністю Фінанси, банківська справа та страхування розробляється випускаючою кафедрою згідно з затвердженими програмами курсів, відображає актуальну проблематику сучасних перспективних напрямів розвитку науки та фінансової системи держави.

Тема дипломної роботи обирається студентом самостійно, відповідно до рекомендованої тематики. Не допускається виконання декількох робіт з однієї теми.

При виборі теми дипломної роботи необхідно враховувати:

- особисті наукові інтереси, досвід, свої можливості та здібності;
- наукову спрямованість та можливості кафедри, при якій виконується дипломна робота;
- актуальність, наукову новизну та практичне значення теми дослідження.

Разом з вибором теми визначається об'єкт, на матеріалах якого буде виконуватися робота.

Після цього оформляється спеціальний бланк-завдання (додаток А), у якому зазначаються реквізити автора, фіксуються тема і план, а також термін подання готової роботи на кафедрі. Завдання підписують науковий керівник і студент.

Обрані студентами і узгоджені з науковими керівниками теми дипломних робіт розглядаються і затверджуються на засіданні кафедри, після чого затверджуються наказом по академії. Дипломні роботи, які не відповідають затвердженій тематиці, до реєстрації не приймаються. Всі подальші зміни теми та об'єкта дослідження, які можуть виникнути у процесі виконання роботи, за аргументованим клопотанням наукового керівника можуть бути зафіксовані в установленому порядку.

### **3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

Дипломна робота як теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність. Загальний обсяг дипломної роботи має бути близько 80-100 сторінок друкованого тексту, не враховуючи списку літератури та додатків.

Робота має бути виконана з урахуванням державних і галузевих стандартів (ДСТУ 3008—95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення).

Мова дипломної роботи - державна, стиль - науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок.

Структура дипломної роботи наступна:

титульний аркуш;

пояснювальна записка;

завдання до виконання дипломної роботи;

календарний план виконання дипломної роботи;

- зміст роботи;



- вступ;
- перший (теоретичний ) розділ;
- другий (аналітичний) розділ;
- третій (конструктивний, проектний) розділ;
- висновки (кінцева частина);
- список використаних джерел;
- додатки.

**Титульний аркуш** (додаток А) містить назву навчального закладу, назву кафедри, тему дипломної роботи, шифр і назву спеціальності, прізвище та ініціали автора, прізвище та ініціали керівника, його науковий ступінь та вчене звання, відомості щодо допуску дипломної роботи до захисту, календарний рік захисту.

Зразок **пояснювальної записки** до дипломної роботи наведено у додатку Б.

Зразок **завдання до виконання дипломної роботи** та календарного плану виконання дипломної роботи наведено у додатку В.

**Зміст роботи** подається на початку дипломної роботи і може займати 1 сторінку. Він містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими та зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Дипломна робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань фінансів і підприємницької діяльності, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених слухачем дипломних програм власних аналітичних досліджень.

Теоретичний і практичний матеріал має бути викладений чітко і переконливо, в певній послідовності, щоб досліджувані фінансові проблеми отримали логічне завершення у вигляді висновків та рекомендацій.

Дипломна робота - це кваліфікаційний документ, на підставі якого ДЕК визначає рівень кваліфікації фахівця та його здатність до самостійної наукової, педагогічної або виробничої діяльності роботи в галузі фінансів. Показником якісної підготовки спеціаліста є відповідність виконаної дипломної роботи певним вимогам:

- а) дипломна робота має виконуватись державною мовою;
- б) робота на здобуття кваліфікаційного рівня «спеціаліст» повинна готуватись кожним слухачем індивідуально згідно з календарним планом-графіком виконання дипломної роботи;
- в) дипломна робота має бути спрямована на вирішення конкретних економічних, організаційних та інших теоретико-прикладних проблем або комплексу зазначених проблем економічного спрямування з глибоким розумінням напряду використання теоретичних розробок щодо їх розв'язання;
- г) в дипломній роботі повинні бути наведені відомості щодо практичного застосування одержаних результатів дослідження;
- д) дипломна робота повинна свідчити про вміння слухача стисло, лаконічно та аргументовано викладати положення наукового та практичного спрямування;
- е) текст роботи має бути викладено без граматичних і стилістичних помилок, а її оформлення відповідати вимогам, що висуваються до подібних робіт Державним стандартом України;
- є) при написання дипломної роботи слухач обов'язково повинен робити посилання на автора та джерело інформації; у випадку виявлення використаного матеріалу (тексту, таблиць, розрахунків, графіків тощо) без відповідного посилання на автора та джерело інформації дипломна робота може бути знята з розгляду без права повторного захисту;
- ж) обсяг роботи повинен становити 90-120 сторінок друкованого тексту, не включаючи додатки (комп'ютерний набір дипломної роботи виконується

шрифтом *Times New Roman* 14 кегль, міжбуквенний інтервал - звичайний, міжрядковий інтервал - 1,5).

Дипломна робота виконується протягом визначеного терміну навчання за дипломною програмою паралельно з засвоєнням передбачених навчальним планом загально дипломних та фахових дисциплін. Вона повинна бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу та зазначений у завданні.

Процес написання, оформлення та захисту дипломної роботи складається з декількох взаємопов'язаних етапів:

1. Вибір теми і об'єкта дослідження, затвердження теми.
2. Опрацювання літературних джерел і складання плану.
3. Збирання фактичного матеріалу про об'єкт дослідження.
4. Обробка фактичного матеріалу.
5. Написання першого варіанту тексту, подання його на ознайомлення науковому керівникові.
6. Усунення недоліків, написання остаточного варіанту тексту, оформлення дипломної роботи.
7. Подання роботи на кафедру, попередній захист.
8. Зовнішнє рецензування і захист дипломної роботи.

Після вибору теми дипломної роботи та її затвердження розробляється план-графік її виконання (продовження додатку В). Починати необхідно з вивчення літературних джерел (монографії, статті в журналах, наукових збірниках і періодичній пресі, які стосуються висвітлюють результати досліджень окремих питань обраної теми). На основі вивчення першоджерел здійснюється написання тексту теоретичної частини дипломної роботи.

Обсяг статистичних даних, їх перелік і порядок оформлення студент визначає згідно з рекомендаціями наукового керівника. При цьому слід враховувати, що статистичні дані повинні бути зібрані не менше як за 3-5 часових

періодів з метою забезпечення репрезентативності вибірки.

Зібрані статистичні дані після візуального та логічного контролю підлягають групуванню і аналізу. Результати аналізу є основою написання наступних розділів роботи, а також для обґрунтування висновків і пропозицій.

При написанні дипломної роботи необхідно використовувати комп'ютерну техніку, економіко-математичні та економіко-статистичні способи і моделі дослідження економічних процесів і явищ.

Загальними вимогами до викладу матеріалу дипломної роботи є:

- Логічна послідовність;
- Чіткість формулювань, не допускаючи двозначності їх тлумачення;
- Переконливість аргументації;
- Конкретність викладу матеріалу та результатів роботи;
- Інформаційна виразність;
- Достовірність даних;
- Достовірність аналітичних досліджень, висновків та пропозицій.

Дипломна робота повинна містити обґрунтування актуальності обраної теми, розкривати теоретичну сутність досліджуваного питання, аналіз зібраного в період практики фактичного матеріалу, який найбільш повно характеризує досліджуваний об'єкт, обґрунтування запропонованих заходів та їх економічний ефект.

Дипломна робота, як правило складається з вступу, основної частини (трьох розділів), висновків та пропозицій, списку використаних літературних джерел, додатків.

Назва розділів, підрозділів, їх співвідношення визначаються з врахуванням специфіки обраної теми.

В процесі написання дипломної роботи всі її складові частини (розділи, а всередині розділів - підрозділи) повинні бути логічно взаємопов'язані.

У *вступі* до дипломної роботи на 3 - 5 сторінках розкривається сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику дипломної роботи в рекомендованій нижче послідовності.

*Ступінь розробленості* проблеми передбачає характеристику наукових підходів з досліджуваної теми з врахуванням тих науково-інформаційних джерел, на базі яких виконана робота.

*Актуальність теми* розкриває сутність досліджуваної проблеми, яка розглядається в дипломній роботі, зазначається її важливість і перспективи для теорії і практики фінансів. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання

*Метою дипломної роботи* є проведення теоретичних та практичних досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у певній сфері виробництва або наукової діяльності та рекомендацій щодо їх упровадження. Мета дослідження завжди спрямована на одержання нових знань про предмет дослідження, які сприятимуть підвищенню рівня ефективності. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», «Обґрунтування...» тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на результат дослідження.

*Завдання* дипломної роботи витікають з її мети і сприяють досягненню визначеної мети. Послідовність визначення завдань має бути обумовлена логікою наукового пошуку, враховуючи, що кожне наступне завдання повинно впливати з попереднього, а їх взаємопов'язаний ланцюжок має привести до досягнення поставленої мети. Необхідно пам'ятати, що завдання, по-перше, розкривають сутність всього процесу дослідження, по-друге, результати їх вирішення повинні бути відображені у висновках.

Визначення завдань дослідження рекомендується робити у формі переліку дій дослідника, які формулюються, виходячи з наступних смислових значень: вивчити..., описати..., оцінити..., розкрити..., виявити..., встановити ефективність...

*Об'єкт дослідження* – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення в дипломній роботі.

*Предмет дослідження* визначається темою дипломної роботи, він завжди знаходиться в рамках об'єкта дослідження, на ньому безпосередньо зосереджується увага. При цьому слід пам'ятати, що чим вузьчим буде предмет дослідження, тим глибшим, змістовнішим і цікавішим може бути дослідження.

*Методи дослідження.* Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

*Практичне значення* дипломної роботи розкривається через параметри практичної цінності її результатів. Практична значимість – це важлива ознака дипломної роботи, оскільки наукова робота такого рівня не завжди може претендувати на суттєвий теоретичний результат. При цьому слід враховувати, що практичну значущість можуть мати результати як прямо адресовані для застосування на практиці, так і ті, що включаються в теорію, а вже через неї сприяють вдосконаленню практичної роботи. У цьому підпункті вступу слід зазначити де, з якою метою і в якій формі можна їх використати, а також яким може бути очікуваний результат.

Даний пункт посилюється наявністю документів, які підтверджують апробацію результатів досліджень з обраної теми на наукових конференціях, використання висновків і пропозицій в практиці фінансової роботи.

*Структура роботи.* У цьому підпункті з врахуванням послідовності розміщення, необхідно подати перелік структурних компонентів дипломної

роботи та привести кількісні характеристики основного обсягу дипломної роботи (кількість сторінок без урахування списку використаних джерел і додатків). Сформулювати цей пункт вступу можна наприклад так: «Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Сутність роботи висвітлено на 96 сторінках основного тексту, який містить 12 таблиць і 9 рисунків.

У *першому розділі*, який структурно складається з 2-3 підрозділів, викладаються основні теоретичні і методичні положення теми, проблемні питання. При написанні цього розділу автор повинен теоретично розглянути різні точки зору і підходи до практичного розв'язання проблеми та обґрунтувати свою точку зору з дискусійних питань.

Цей розділ роботи розробляється на основі вивчення спеціальної літератури з питань сучасних мікро- і макроекономічних теорій, нормативно-законодавчих актів, що стосуються функціонування фінансової системи держави.

Використовуючи як загальнонаукові теоретичні методи узагальнення (діалектичні), так і спеціальні методи дослідження (статистичні та економіко-математичні) у першому розділі дипломної роботи слухач дипломної програми повинен:

- розкрити такі теоретичні поняття, як сутність і явище, зміст і форма, необхідність, закономірність, можливість тих економічних категорій, які притаманні проблемі обраного дослідження;
- визначити мету та завдання аналізу досліджуваних явищ і процесів;
- навести характеристику інформаційного забезпечення аналізу, критичну оцінку джерел даних, достатності інформації;
- встановити сукупність факторів, що впливають на дане явище (процес), характер і параметри їх впливу;
- здійснити аналіз і прогноз розвитку досліджуваного явища (процесу);
- констатувати закономірності, тенденції, зв'язки та інші характерні

особливості досліджуваного явища (процесу);

- висвітлити зарубіжний досвід вирішення поставлених в роботі проблем.

Основні положення цього розділу повинні бути передумовою для вирішення практичних завдань в наступних розділах. Рекомендований обсяг першого розділу – 25-30 сторінок.

У *другому розділі* (аналітична частина дипломної роботи) повинен бути виконаний глибокий економічний аналіз зібраних на досліджуваному об'єкті матеріалів, які характеризують його з точки зору теми, що вивчається. У цьому розділі можна виділити 3 - 4 відносно самостійних підрозділів, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності досліджуваного об'єкта.

Аналітична частина роботи повинна максимально бути насичена фактичною інформацією за 3-5 років, що відображає специфіку діяльності суб'єкта господарювання, на матеріалах якого вона виконується. Посилання на використану в процесі написання розділу інформацію (літературні джерела, статистичні збірники, Інтернет-видання) є обов'язковим (крім даних, одержаних шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків).

Другий розділ роботи повинен вміщувати розрахунки, зроблені на реальному об'єкті, представлені в таблицях, рисунках.

Результати аналізу використовуються для виявлення недоліків та позитивних сторін в фінансово-господарської діяльності підприємства та формування на цій основі висновків і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення цієї діяльності. Рекомендований обсяг цього розділу - 25-35 сторінок.

*Третій розділ*, як правило, має прикладний, розробницько-впроваджувальний характер (структурно це 2 - 3 підрозділи). Він повинен містити обґрунтовані пропозиції спеціаліста, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі. Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на аналітичних і прогностичних оцінках функціонування та розвитку об'єкта



дослідження, ретельних техніко-економічних розрахунках. Необхідно також дати оцінку позитивного впливу запропонованих заходів на об'єкт дослідження. Добре було б розглянути різні варіанти поліпшення певних сторін діяльності досліджуваного об'єкта. Рекомендований обсяг третього розділу – 25-30 сторінок.

У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

**Висновки** (заклучна частина роботи на 2-3 сторінках) відіграють роль підведення підсумків за результатами проведених теоретичних пошуків і практичного аналізу, де за логікою дослідження синтезується вся накопичена в роботі інформація.

Ознайомлення з текстом висновків повинно дати можливість читачеві сформулювати уявлення про ступінь реалізації автором роботи поставленої мети і завдань.

Заклучна частина дипломної роботи повинна містити узагальнюючу підсумкову оцінку проведених досліджень. При цьому слід зазначити в чому основний сенс роботи, які додаткові результати одержані, які виявлені нові завдання в зв'язку з виконанням дипломної роботи. За необхідності потрібно вказати шляхи продовження роботи з досліджуваної проблематики, форми і методи її здійснення.

Паралельно висновки містять практичні пропозиції автора, що підвищує значущість теоретичних пошуків. В той же час такі пропозиції повинні витікати з конкретних досліджень, виконаних автором.

Заклучна частина доповнює характеристику теоретичного і практичного рівня дипломної роботи, показує рівень професійної зрілості і спеціальної підготовки автора.

Висновки і пропозиції можуть бути оформлені у вигляді певної кількості пронумерованих чи нелінійних абзаців. При цьому бажано використовувати такі форми оборотів:

- Проведене в дипломній роботі дослідження показало, що...;
- Проведені нами в дипломній роботі дослідження дають змогу зробити висновки про те, що... (свідчать про те, що...);
- Проведені дослідження дозволили розробити ряд конкретних пропозицій, які мають практичне значення для досліджуваного підприємства...;
- Як показали результати аналізу...;
- Як свідчать результати проведених досліджень...

Не допускається перетворювати висновки (заключну частину) в продовження описання досліджуваних питань, приводити в ньому цитати, таблиці, рисунки.

За результати розрахунків та зроблені на цій основі висновки відповідальність несе автор дипломної роботи.

*Список використаних джерел* включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних та інших джерел.

Список використаних джерел формується одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ авторів (або заголовків).

У *додатки* виносяться громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми тощо.

До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач за допомогою ЕОМ, які розроблені у процесі виконання роботи;

- ілюстрації допоміжного характеру.

Обсяг додатків не повинен перевищувати обсягу роботи.

#### 4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота має бути виконана у вигляді комп'ютерного набору на одній стороні аркуша білого паперу формату 210x297 мм (формат А4). Комп'ютерний набір дипломної роботи виконується шрифтом *Times New Roman*, кегль - 14, інтервал між рядками - 1,5. Шрифт чорного кольору. Щільність тексту однакова по всій роботі.

Текст дипломної роботи розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве - не менше 25 мм, праве - не менше 10 мм, верхнє, нижнє - 20 мм. Відстань між заголовком і текстом повинна бути в межах двох інтервалів.

Абзац повинен бути однаковим упродовж усієї роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Дипломна робота починається з титульного аркуша, який виконується за формою (Додаток А).

За титульним аркушем послідовно розміщують:

- пояснювальну записку, зразок якої наведено в додатку Б);
- завдання на дипломну роботу та календарний план (Додаток В);
- зміст роботи;
- вступ;
- перший розділ;
- другий розділ;
- третій розділ;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Нумерація сторінок дипломної роботи наскрізна: перша сторінка - титульна, друга – пояснювальна записка, третя – завдання тощо. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами без крапки в правому верхньому кутку. На титульній сторінці, пояснювальній записці, завданні та змісті номер сторінки не ставиться. На наступній сторінці, з якої починається «ВСТУП», проставляється цифра 3 чи 5 і далі згідно з порядком послідовно розташовують розділи, висновки, список використаних джерел. Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен з підрозділів — після закінчення попереднього. Якщо у дипломній роботі містяться додатки (таблиці, схеми тощо), їх необхідно нумерувати саме як додатки з посиланням на них в тексті(наприклад: Додаток А, таблиця А.1.).

Дипломна робота обов'язково має бути написана державною мовою, за винятком списку використаної літератури, де джерело записується мовою видання.

Стиль дипломної роботи науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів з літературних джерел неприпустиме. Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися в процесі написання дипломної роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту машинописним способом. На одному аркуші допускається не більше двох виправлень.

Скорочення слів, імен, назв, мір, фізичних, хімічних, математичних величин та термінів мають відповідати вимогам національних стандартів (зокрема, ДСТУ 3582-97, ДК 011-96).

В тексті дипломної роботи не допускається:

- застосовувати розмовні обороти, сленгові терміни;
- застосовувати для одного і того ж поняття різні економічні терміни, близькі за змістом (синоніми), а також іноземні слова за наявності

рівнозначних слів і термінів в українській мові;

- скорочувати позначення величин, якщо вони вживаються без цифр, наприклад, тис. грн., слід писати «1 тис. грн. або тисяча гривень» за винятком одиниць виміру в заголовках, підзаголовках граф і боковиках таблиць, в розшифровках буквених позначень, які входять в формули і рисунки;
- застосовувати без числових значень математичні знаки, наприклад,  $>$  (більше),  $<$  (менше),  $=$  (дорівнює), а також знаки № (номер) і % (відсоток).

Вписувати в текст дипломної роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту має бути максимально наближеною до щільності основного тексту.

Відгук наукового керівника на дипломну роботу, який є складовою частиною подання голові ДЕК щодо захисту дипломної роботи, зовнішня рецензія (Додаток Д) вкладаються в конверт, який необхідно наклеїти на зворотному боці палітурки.

Текст основної частини дипломної роботи поділяють на розділи підрозділи, які нумеруються в межах основної частини роботи: 1, 2, 3...

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 1.2. (другий підрозділ першого розділу).

В змісті роботи зазначаються початкові сторінки кожного розділу і підрозділу. Їх назви у змісті і тексті дипломної роботи повинні збігатися.

Вступ, кожен розділ і заключна частина, які розміщуються у вказаній послідовності, розпочинаються з нової сторінки, їх друкують великими літерами

симетрично до тексту.

Номер розділу ставлять після слова «**РОЗДІЛ**» арабськими цифрами, після номера, крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу напівжирним шрифтом. Зміст, список використаних літературних джерел та додатки не нумерують.

### ***Заголовки***

Розділи, підрозділи повинні мати заголовки, що чітко й коротко відображають їх зміст.

Заголовки структурних підрозділів (**ЗМІСТ, ВСТУП, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**) і назви розділів основної частини слід розміщувати по центру аркуша. Заголовки підрозділів слід розміщувати з абзацного відступу. Після назви розділу, підрозділу крапка не ставиться, а також не допускаються підкреслення. Якщо заголовок складається з двох речень, то їх відокремлюють крапкою.

Заголовки розділів і підрозділів слід виділяти напівжирним шрифтом. Заголовки розділів друкуються прописними буквами. Такими ж буквами друкуються заголовки вступу, висновків, списку використаних першоджерел.

Наприклад:

## РОЗДІЛ 1

### СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕАЛЬНІ АКТИВИ ТА ЇХ ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

#### 1.1. Економічна сутність реальних інвестицій

##### *Переліки*

У тексті підрозділів можуть бути переліки. Перед кожною позицією переліку слід ставити відповідний знак або арабську цифру. З метою подальшої деталізації переліку необхідно використовувати малі літери української абетки, після яких ставлять дужку.

Наприклад:

1. Неформальні критерії оцінювання інвестиційних проектів.
2. Формальні критерії оцінювання інвестиційних проектів:
  - а) чиста теперішня вартість;
  - б) індекс рентабельності;
  - в) внутрішня норма рентабельності.

##### *Таблиці*

Цифровий матеріал, як правило, оформлюється у вигляді таблиць, в яких інформація групується в рядки і графи, відокремлені одна від одної вертикальними і горизонтальними лініями. Здебільшого таблиця містить такі елементи: порядковий номер і тематичний заголовок, бокових, заголовки вертикальних граф та горизонтальних рядків. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, який відображає її зміст. Всі таблиці слід нумерувати. Справа над тематичним заголовком з прописної букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці

складається з номера розділу і порядкового номера таблиці в даному розділі (наприклад: Таблиця 1.3 - третя таблиця першого розділу).

Якщо в дипломній роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Схема побудови таблиці наступна:

Таблиця (номер)

<b>Назва таблиці</b>				
	Заголовки граф			
	Підзаго- ловки			

Боковик  
(заголовки рядків)

Графи (колонки)

При оформленні таблиці слід дотримуватися певних правил. Вертикальні графи таблиці нумерують тільки в тих випадках, коли в тексті на них є посилання або таблицю частково переносять, також не слід включати в таблицю графу «№ п/п».

При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа на першій частині таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл.1.2.»

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок таблиці, якщо різні - вказують збоку. Позначення одиниць виміру має відповідати вимогам стандарту.

Якщо текст, який повторюється в різних рядках графи таблиці, складається з одного слова, то після його першого написання допускається замінювати лапками;



якщо з двох і більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі – лапками. Ставити лапки замість цифр, символів, які повторюються, не допускається. Якщо цифрові чи інші дані в якому-небудь рядку не приводяться, то на їх місці ставиться прочерк.

Цифри в графах таблиць мають проставлятися таким чином, щоб розряди чисел у всій графі були розміщені один під другим, якщо вони відносяться до одного показника. В одній графі, як правило, має бути дотримана однакова кількість десяткових знаків для всіх значень величин.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті або на наступній сторінці. Посилання мають бути в тексті на всі таблиці. Таблиця розміщується уздовж сторінки або впоперек з відповідним поворотом її проти годинникової стрілки. Те ж відноситься і до схем та рисунків.

Таблиці кожного додатка нумеруються окремо арабськими цифрами в межах кожного додатка. Наприклад, таблиця А.2 (друга таблиця додатка А).

### ***Написання формул***

При написанні формул слід керуватись вимогами стандарту ДСТУ 3651-97.

Формули записуються з абзацу ближче до середини рядка, нумеруються в межах розділу і повинні мати пояснення символів. Наприклад: рентабельність продажів (Re) розраховують за формулою [15]:

$$Re = \frac{\Pi}{BP} \cdot 100\% \quad (1.8)$$

Де  $\Pi$  – валовий прибуток, тис.грн.;

$BP$  – виручка від реалізації продукції (товарів робіт, послуг), тис.грн.

У тексті перед формулою у квадратних дужках зазначається порядковий номер літературного джерела, з якого вона наведена. Посилання в тексті на порядкові номери формул записують у дужках. Наприклад, «...у формулі (1.8)...».

Якщо формула не поміщається в один рядок, то її частину переносять на

другий рядок тільки на математичному знакові основного рядка, обов'язково повторюючи цей знак в другому рядку. При переносі формули на знакові множення використовують знак « × ». При написанні формул не допускаються пунктирні лінії. В багаторядковій формулі її номер ставиться навпроти останнього рядка.

Формули, які наводяться в роботі, слід вписувати чорними чорнилами (пастою) і нумерувати арабськими цифрами. Порядковий номер наводиться в круглих дужках праворуч від формули. Він повинен складатися з номера розділу і порядкового номера формули, що розділені крапкою. Наприклад: (1.3) - третя формула першого розділу, до якого вона відноситься.

Формули, які розміщені в додатках, нумеруються окремо в межах кожного додатка, додаючи перед номером формули позначення додатка, наприклад, формула (А.3) – третя формула додатка А.

*Ілюстрації* (схеми, графіки, діаграми) необхідно подавати в дипломній роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначаються словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих в додатках.

Ілюстрації повинні мати найменування, а за необхідності – пояснювальні дані (під рисунковий текст). Якщо пояснювальний текст приводиться над номером рисунка, то допускається пониження тексту. Пояснення, які наводяться в тексті, виконуються звичайним шрифтом (кегель 14).

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

При *посиланні в тексті на першоджерела* (використану літературу) в квадратних дужках після відповідної фрази (посилання) приводиться порядковий номер джерела в списку використаної літератури (напр.: [2]). Якщо першоджерело цитується, то в кінці цитати, взятої в лапки, ставиться порядковий номер використаної літератури та номер сторінки, на якій розміщений текст цитати (наприклад: [2, с. 28]).

*Список використаних джерел* подається після висновків у такій послідовності: або в порядку появи посилань в тексті (найбільш зручний для користування), або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 СІБВС та ДСТУ 3582—97). Приклад оформлення інформації про використані першоджерела подано у додатку Ж.

*Додатки* оформлюють як продовження дипломної роботи. Їх необхідно розміщувати в порядку посилань на них в основному тексті.

В додатки слід винести допоміжні матеріали: проміжні розрахунки, результати автоматизованого розв'язання поставлених в роботі задач, таблиці допоміжних цифрових даних, інструкції, методики і т.д.

Кожен додаток оформлюється з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток \_\_\_\_\_» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Текст кожного додатка при необхідності може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують в межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий

розділ додатка А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис.Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Завершальним етапом є зовнішнє оформлення дипломної роботи. Для цього робота має бути переплетена в тверду палітурку.

## **5. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ І ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

Написана та зброшурована дипломна робота підписується спеціалістантом та реєструється на кафедрі, а потім передається науковому керівникові на перевірку. Якщо дипломна робота, на думку наукового керівника, готова до захисту перед ДЕК, він дає відповідну рекомендацію в поданні голові ДЕК щодо захисту дипломної роботи. Після цього дипломна робота передається на зовнішнє рецензування.

Зовнішній рецензент - провідний спеціаліст галузі або науковець з економіки - пише рецензію, у якій оцінює актуальність теми, відповідність та повноту змісту роботи, її оформлення. Зазначаються елементи новизни, практична значущість запропонованих рекомендацій, їх обґрунтованість, висловлюються зауваження, дається оцінка за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та робиться висновок щодо можливості присвоєння кваліфікаційного рівня «спеціаліст» відповідного фахового спрямування.

Рецензія додається до дипломної роботи разом з іншими документами (Додаток Е).

За бажанням спеціалістанта до дипломної роботи можна додати довідку про впровадження результатів дослідження, засвідчених печаткою підприємства (організації), на матеріалах якого виконана робота.

Рішення про допуск дипломної роботи до захисту перед ДЕК приймається

на засіданні кафедри або завідувачем кафедри після попереднього її захисту за наявності оформленої належним чином дипломної роботи.

## **6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ДИПЛОМНИХ РОБІТ**

Дипломні роботи захищаються перед ДЕК. Спеціаліст готує до захисту доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, графіків, які відображають результати дослідження, основні висновки, узагальнення та пропозиції, що містяться у дипломній роботі.

Необхідну кількість та зміст ілюстративного матеріалу спеціаліст визначає самостійно, але погоджує його з керівником.

Захист дипломної роботи розпочинається з доповіді її автора, в якій він у межах 10 хвилин має висвітлити (викласти):

- актуальність теми, мету та завдання проведених досліджень;
- структуру роботи;
- об'єкт дослідження;
- результати аналітичних досліджень та зміст запропонованих заходів, обґрунтування їх ефективності (для їх викладання рекомендується затратити не менш 70% часу, відведеного для доповіді).

На завершення доповіді студент має відзначити: які його розробки та висновки вже впроваджені або намічені до впровадження; де ще слід, на його думку, застосувати результати дослідження; яка фактична чи очікувана соціально-економічна ефективність запропонованих ним заходів.

Члени ДЕК, присутні на захисті, ставлять студенту запитання з метою визначення рівня його професійної підготовки та економічної ерудиції в цілому. Після відповіді на запитання слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи спеціаліста.

Під час захисту ведеться протокол засідання ДЕК. Окремо відзначається

думка членів ДЕК про практичну цінність і рекомендації щодо пропозицій автора. Захист дипломної роботи не повинен перевищувати 30 хвилин.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ДЕК виноситься її рішення. У випадку незгоди членів ДЕК думка голови є вирішальною. Рішення комісії щодо захисту дипломних робіт оголошується її головою в той же день.

У випадку, коли дипломна робота захищена з оцінкою «відмінно», а загальний інтегральний рейтинг перевищує 80 відсотків (кількість оцінок «добре» не перевищує 25%, а решта оцінок – «відмінно»), ДЕК може надати слухачеві рекомендацію на вступ до аспірантури.

Студенти, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з академії. Вони одержують академічну довідку.

Дипломна робота після захисту передається на зберігання до архіву навчального закладу.

## **7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

Підсумкову, диференційовану за чотирибальною шкалою, оцінку за результатами захисту дипломної роботи визначає державна екзаменаційна комісія, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників якості дипломної роботи:

*Змістовні аспекти роботи:*

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність, альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;

- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

*Якість захисту роботи:*

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки спеціалістанта;
- володіння культурою презентації.

**Основні умови одержання оцінки**

**Відмінно.** Дипломна робота є бездоганною в усіх відношеннях, містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні і стислі.

**Добре.** Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки неприципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, недостатньо використані інформаційні джерела підприємства (організації), на базі якого проводилося дослідження, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК, в основному, правильні, оформлення роботи в межах вимог.

**Задовільно.** Тема дипломної роботи, в основному, розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має характер запозичення, у розрахунковій переважають елементи описовості, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції, що містяться в третьому розділі, недостатньо обґрунтовані, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, доповідь зроблена без використання презентації, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні. Є

зауваження щодо оформлення дипломної роботи.

**Незадовільно.** Нечітко сформульована мета дипломної роботи та завдання дослідження. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово або взагалі відсутній. Заходи, що пропонуються, не впливають з аналізу, носять декларативний характер. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наведених у рекомендаціях. Відсутні матеріали презентації. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неповні.

Дипломна робота до захисту не допускається, якщо вона представлена науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, встановлених календарним планом, написана на тему, яка не затверджена наказом по академії, виконана з суттєвими запозиченнями (плагіатом), оформлення роботи не відповідає вимогам.



***Використана література***

1. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 р. № 161
2. Навчальний план підготовки спеціалістів за фаховим спрямуванням 8.03050801 «Фінанси і кредит».
3. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій //Бюлетень ВАК України. – 2011. - № 9-10. – С.12-31.
4. Эко Умберто. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: Учебно-методическое пособие / Пер. с итал. Костюкович Е. — М.: Книжный дом «Университет», 2001. — С. 8.

Додаток А  
Зразок титульної сторінки

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ І  
АУДИТУ**

**Фінансовий факультет** (для стаціонару, для заочної форми навчання – відділення заочного  
та дистанційного навчання)

Кафедра фінансів

Спеціальність 072 – Фінанси банківська справа та страхування

**ДИПЛОМНА РОБОТА**

на тему:

« \_\_\_\_\_ »

Студент(ка) VI курсу групи Ф-

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я, по-батькові)

Науковий керівник

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (науковий ступінь, вчене звання,  
прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту

\_\_\_\_\_ (підпис)

д.е.н., проф. Т. Г. Бондарук  
( прізвище, ініціали зав. кафедри)

Київ 20\_\_

**Додаток Б***Зразок пояснювальної записки***НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ І  
АУДИТУ****Фінансовий факультет** (для стаціонару, для заочної форми навчання – відділення заочного та дистанційного навчання)**Кафедра фінансів****Пояснювальна записка**  
до дипломної роботи спеціалістана тему \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_Виконав: студент(ка) \_\_\_ курсу, групи \_\_\_\_\_  
Спеціальність 072 – Фінанси банківська  
справа та страхування\_\_\_\_\_  
(прізвище та ініціали)

Керівник \_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

Рецензент \_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

Київ 20\_\_ року

## Додаток В

### Зразок завдання на дипломну роботу

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**Фінансовий факультет** (для стаціонару, для заочної форми навчання – відділення заочного та дистанційного навчання)

Спеціальність 072 – Фінанси банківська  
справа та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри фінансів  
д.е.н., проф. Т.Г. Бондарук

\_\_\_\_\_ р.  
« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_

### ЗАВДАННЯ на дипломну роботу

( прізвище, ім'я, по батькові )

1. Тема роботи \_\_\_\_\_

затверджена наказом\* по Академії від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_ р. № \_\_\_\_\_

2. Термін здачі студентом закінченої роботи\*\* \_\_\_\_\_

3. Вихідні дані роботи \_\_\_\_\_

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить зробити) \_\_\_\_\_

5. Перелік графічного матеріалу \_\_\_\_\_

6. Дата видачі завдання \_\_\_\_\_

\*- номер наказу та дату його видачі староста дізнається на кафедрі

\*\* - термін визначається на попередньому захисті комісією кафедри

Керівник \_\_\_\_\_

(підпис)

Завдання прийняв до виконання \_\_\_\_\_

(підпис)

## Продовження додатку В

### Календарний план

№ з/п	Назва розділів дипломної роботи	Термін виконання розділів роботи	Примітка *
1.	Затвердження теми і наукового керівника дипломної роботи на засіданні кафедри		
2.	Опрацювання першоджерел по темі роботи		
3.	Розробка плану роботи, методики та інструментарію досліджень		
4.	Проведення економічних досліджень та їх аналіз		
5.	Написання вступу та першого розділу роботи		
6.	Написання другого розділу роботи		
7.	Написання третього розділу роботи		
8.	Написання висновків та пропозицій, оформлення роботи		
9.	Подача першого варіанту роботи на кафедру		
1	Доопрацювання роботи згідно з зауваженнями керівника		
1	Попередній захист роботи		

Студент-спеціаліст \_\_\_\_\_  
(підпис)

Керівник роботи \_\_\_\_\_  
(підпис)

\* - в графі примітка ставиться слово «виконано» або підпис наукового керівника

**Додаток Д**  
**Зразок рецензії**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**РЕЦЕНЗІЯ**  
**на дипломну роботу**

\_\_\_\_\_ ( прізвище, ім'я, по батькові )

Тема роботи \_\_\_\_\_

Спеціальність 072 – Фінанси банківська справа та страхування

Кваліфікація: спеціаліст

Обсяг дипломної роботи: кількість сторінок \_\_\_\_\_, таблиць \_\_\_\_\_, рисунків \_\_\_\_\_, додатків \_\_\_\_\_, використаної літератури \_\_\_\_\_.

А) Короткий висновок щодо обґрунтування актуальності теми: \_\_\_\_\_

Б) Висновок щодо відповідності дипломної роботи завданню: \_\_\_\_\_

В) Коротка характеристика виконання кожного розділу: \_\_\_\_\_

Г) Позитивні сторони роботи: (потрібне підкреслити)

- відображення сучасних напрямків методології та організації обліково-аналітичної роботи;

- правильність застосування методів аналізу та розрахунків;

- наукове та практичне значення роботи.

Д) Недоліки та зауваження до оформлення роботи: \_\_\_\_\_

Є) Оцінка ілюстративного оформлення: \_\_\_\_\_

Ж) Відгук про дипломну роботу в цілому: \_\_\_\_\_

З) Загальна оцінка дипломної роботи: \_\_\_\_\_

Рецензент \_\_\_\_\_

( прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, посада, місце роботи )

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ р.

\_\_\_\_\_ (підпис)

**Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять наприкінці дипломної роботи**

1. Зайчикова В. В. Перспективи зміцнення власних доходів бюджетів місцевого самоврядування в Україні / Зайчикова В. В. // Наукові праці НДФІ. – 2006. – № 1. – С. 35–45.
2. Масліченко С. О. Теорія і практика випуску та обігу муніципальних облігацій / Масліченко С. О. // Фінанси України. – 1999. – № 11. – С. 100–107.
3. Місцеві фінанси: [Підручник] / За ред. О. П. Кириленко. К.: Знання, 2006. – 677 с.
4. Опарін В. М. Бюджетна система: [Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц]. / Опарін В. М., Малько В.І., Кондратюк С.Я. – К.: КНЕУ, 2000. – 206 с.
5. Основні показники виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів України за 2000 рік / Міністерство фінансів України. – К., 2001. – 51 с.
6. Падалка В. М. Економетричні моделі як засіб прогнозування доходів регіональних бюджетів / Падалка В. М., Михайлик Ю. О., Крапивка В. І. // Фінанси України. – 1999. – № 6. – С. 8–18.
7. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності. Указ Президента України від 23.07.1998 р. № 817/98, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/media-rinok/regulyuvannya/verh80>
8. Про запровадження результативних показників, що характеризують виконання бюджетних програм. Наказ Міністерства фінансів України від 8.08.2002 р. № 621, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/spart08/inx08905.htm>
9. Про затвердження Порядку фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального



захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету. Постанова КМУ від 4.03.2002 р. № 256, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності. Закон України від 1.06.2000 р. № 1775-III, [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1775-14>
11. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі України. Розпорядження КМУ від від 14.09.2002 р. № 538, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-0>
12. Проблеми бюджетної сфери, виявлені органами ДКРС та шляхи їх подолання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article?art\\_id=37128&cat\\_id=37](http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article?art_id=37128&cat_id=37)
13. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: [Монографія] / За ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.
14. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки: [Навч. посібник]. / Стеченко Д. М. – К.: МАУП, 2000. – 176с.
15. Тарангул Л. Л. Фактори формування регіональної політики / Тарангул Л. Л. // Науковий вісник: Зб. наук. праць Академії ДПС України. – Ірпінь: АДПСУ, 2002. – № 2 (16). – С. 7–17.
16. Токвіль А. Про демократію в Америці / Токвіль А. [Пер с фр. Г. Філіпчука та М. Москаленка] – К.: Вид. дім «Всесвіт», 1999. – 590 с.
17. Финансово-кредитный энциклопедический словарь. - М.: Финансы и статистика, 2003. – 1020 с.
18. Финансы капитализма: [Учебник] / Б. Г. Болдырев, Л. П. Окунева, Л. П. Павлова и др.; [Под ред. Б. Г. Болдырева]. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 384 с.
19. Чугунов І. Я. Регуляторна політика як інструмент активізації процесів регіонального соціально-економічного розвитку / Чугунов І. Я., Крайник

О. П., // Наукові праці НДФІ. – 2006. – № 1. – с. 3 –12.

Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування»

Укладачі:

доктор економічних наук, професор Т. Г. Бондарук,  
доктор економічних наук, професор Л. Є. Момотюк